

Naš glas

GLASILO KOMBINATA DELAMARIS

INTERNA IZDAJA

LETNIK V.

IZOLA — 8. APRILA 1963

ŠTEV. 3

Soliden uvod v akcijo

Za nami so letni obračuni dela OO ZK. Ne glede na raznovrstnost problematike, ki so jo posamezne OO na svojih konferencah obravnavale, pa lahko zasledimo skupno miselnost, ki je prevevala vse konference, ta je — realizacija osnovnih smernic III. in IV. plenuma CK ZKJ. Dejstvo, da je naš celoten družbeni razvoj orientiran po principih teh partijskih dokumentov, da ti dokumenti pomenijo koncentrat idejne konkretizacije pozitivnih gibanj v naši družbi, nam daje zagotovilo, da je ZK v Izoli s tako usmeritvijo konferenc zadela žebelj na glavo.

Idejno pravilno obravnavana konkretna problematika je tako rodila vsebinsko globlje in polnejše razprave, ki se niso izmikale jedru problemov, ampak so vanje direktno posegale. Tako je na primer opaziti, da so na konferencah v proizvodnji razpravljali predvsem o raznih vidikih ekonomske problematike, po drugi strani pa je bila prav ekonomska problematika tista, ki je silila OO ZK, da o teh stvarih konkretno razpravljajo. Prav tako je bilo za OO ZK izven proizvodnje značilno, da so bile razprave na konferencah odraz splošnega družbenega gibanja. Tam, kjer danes še prebijamo led v delitvi dohodka (šolstvo, zdravstvo), kjer smo še v prvi fazi boja proti mezdinim odnosom, so se razprave zavestno usmerjale prav na probleme uvaanja splošnih načel delitve dohodka. Le redke konference so se ustavljale pri suhi registraciji stanja in problematike; mnogo več je bilo analitskih razprav, razglabljanja problemov in njihove vsestranske obdelave, to pa je bila uspešna osnova za konkretno sklepanje o bodočih nalogah članov ZK, česar je bilo na letošnjih konferencah več kakor kdajkoli prej.

Razumljivo je, da so se OO ZK v proizvodnji predvsem lotevale problemov okrog storilnosti dela. Kritika prešibke načelnosti pri (Nadaljevanje na 2. strani)

Obračun sindikalnega dela

Dne 18. marca 1963 so se v menzi obrata Argo zbrali delegati na letnem običnem zboru sindikalne podružnice našega kombinata, da bi pregledali in ocenili dosedanje delo ter dali potrebne napotke in smernice za bodoče delo našega sindikata.

Konferenci, ki je imela izrazito delovni značaj, so poleg delegatov in gostov iz kombinata prisostvovali še družbeno-politični delavci izven kombinata, med njimi tajnik republiškega sindikata kmetijskih, živilskih in tobačnih delavcev Stane Jarc, predsednik okrajnega sindikalnega sveta Marjan Rožič, predsednik ObsS za občino Izola Mitja Logar in drugi.

Poročilo o dosedanjem delu sindikalne organizacije je podal predsednik Tomaž Pavletič.

V obširnem poročilu, v katerem je predsednik najtemeljiteje obdelal gospodarsko-finančno problematiko v kombinatu ter vlogo sindikalne organizacije pri reševanju teh vprašanj, je bilo predvsem poudarjeno, da je bilo minulo obdobje gospodarsko zelo razgibano ter da smo na vse zelo ugodno reagirali.

Plan proizvodnje, ki je bil dokaj večji od predlanskega, smo celo presegli. Dosežen in presežen je bil tudi plan prodaje, vendar končni rezultat ni bil tako ugoden, kot bi pričakovali. Na zmanjšano rentabilnost so vplivali povečani dohodki v minullem letu, podražitev reprodukcijskega materiala in surovin, predvsem tunc, kakor tudi novi predpisi. V lanskem letu je namreč začel veljati predpis, ki priznava podjetju kot doseženi dohodek samo tisto, kar so kupci plačali, medtem ko smo prejšnja leta računali v dohodek vse, kar je bilo prodane in ni bilo nujno, da bi bilo tudi plačano.

Ta novost ima najmočnejši vpliv v prvem letu izvajanja. Pri tolikem prometu, kot ga naš kombinat ima, so tu pomembna sredstva v neplačanih računih, kar bo ta predpis zmanjšal na minimum.

Tako smo spričo vsega prizadevanja in dobrega gospodarjenja ugotovili, da je treba po lanskoletnih izkušnjah storiti nekatere ukrepe, ki bodo zagotovili potrebne sklade.

Naš letošnji plan je pri tistih proizvodih, ki smo jih izdelovali že v lanskem letu, za 5,6 % večji. Celotni plan proizvodnje pa je za 30 % večji. Pri tako napetem planu bomo morali poiskati vse rezerve za izvršitev proizvodnih nalog, še več pozornosti bomo morali posvetiti našim stroškom v proizvodnji in na ostalih mestih, da bomo te skrčili na najnujnejše. Čut za štednjo bo treba izbrusiti v vsakem članu našega kolektiva, da bo pred vsakim ukrepom ali dejanjem pomislil, koliko to stane in ali se izplača. Gospodarska problematika, štednja rezerve in storilnost so bile tista rdeča nit, ki se je vila skozi vso razpravo.

Novi sistem nagrajevanja bo za interesiral proizvajalca za poslovni uspeh svoje delovne enote, obenem pa ga bo angažiral, da se bo zanimal za skupni gospodarski račun in poslovni uspeh vsega podjetja. Formalne pristojnosti posameznih organov niso odločile za razvoj in razmah delavskega samoupravljanja, odločilna je delitev dohodka. Ta vpliva na obseg in smer neposredne ekonomske zainteresiranosti posameznih delavcev. Bistveno je, kakšen ekonomski interes budi delitev, to je, za katere prvine gospodarjenja postane samoupravljalec občutljiv. Za čim hitrejši razvoj delavskega samoupravljanja je potrebno razvijati merila, ki spodbudno delujejo na prizadevanje za uspeh vsega podjetja. Tu pa gre za tenak posluh, s katerimi instrumenti bomo to dosegli, in prav gotovo je stimulacija tisto, kar ima najmočnejši vpliv na gospodarsko vnemo.

V razpravi so se delegati dotaknili še drugih vprašanj in dali zelo dobre predloge, ki so bili sprejeti kot napotilo za bodoče delo.

Prvi korak je za nami

DELAJSKI SVET JE SPREJEL IZPOPOLNjeni SISTEM NAGRAJEVANJA

DELAJSKI SVET KOMBINATA JE NA ZADNI SEJI OSVOJIL IZPOPOLNjeni SISTEM NAGRAJEVANJA Z VELJAVNOSTJO OD 1. JANUARJA 1963. TA SISTEM, KI GA JE IZDELALA KOMISIJA ZA PROUČEVANJE NAGRAJEVANJA IN KI JE BIL V OBRAVNAVI V KOLEKTIVU PO DELOVNIH ENOTAH IN SINDIKALNIH ODBORIH, PRINAŠA NOVOST V TEM, DA NA ENI STRANI ZAGOTAVLJA RAZVOJ PODJETJA, NA DRUGI PA ODVISNOST OSEBNIH DOHODKOV OD USPEHA NA DELOVNEM MESTU TER OD CELOTNEGA POSLOVANJA PODJETJA.

RAZMERJE MED SKLADI IN OSEBNIMI DOHODKI

Po vsestranski proučitvi komisije za proučevanje nagrajevanja, da bi uvedli tak sistem nagrajevanja, ki bi zagotavljal nadaljnji razvoj podjetja ob istočasni stimulaciji naših delavcev, je komisija dala v razpravo kolektivu predlog, da se čisti dohodek deli v razmerju 74% v korist osebnih dohodkov in 26% za sklade.

To pomeni, da pri povečanju rentabilnosti poslovanja za 1%, o čemer smo prej govorili, odpade na sklade približno 22 milijonov in na osebne dohodke 62 milijonov dinarjev.

Lanskoletni rezultati so bili odločno premajhni, da bi zgradili vse tisto, kar moramo zgraditi, da bomo lahko hodili v korak s tovrstnimi tovarnami živilske industrije v domovini in v inozemstvu. Sklade torej moramo zagotoviti! Po drugi strani pa odvisnost osebnih dohodkov od plačane realizacije zagotavlja nagrajevanje, ki nas bo stimuliralo za proizvodnjo blaga, ki mu trg priznava vloženo delo in še kaj povrh.

Ali je to vse, zaradi česar opuščamo dosednji način nagrajevanja? Ali dosednji pravilnik o delitvi čistega dohodka ni zagotavljal bodočega razvoja kombinata? Tudi dosednji pravilnik o delitvi čistega dohodka je določal razmerje med skladi in osebnimi dohodki! Vendar ni zagotavljal tega razmerja sproti iz meseca v mesec. Sedanji dopolnjeni pravilnik o delitvi čistega dohodka nam to zagotavlja avtomatično tako, da postavljenega razmerja med osebnimi dohodki in skladi ne moremo porušiti. Na ta način je razvoj našega kombinata zagotovljen, zagotovljeno nam je delo v bodočih letih in zagotovljen nam je zaslužek.

Kolektiv je ta predlog razmerja osvojil in ga je delavski svet sprejel.

ENOTNO VREDNOTENJE DELA

Ne samo izdelati, tudi prodati je treba, če hočemo ustvariti do-

hodek, ki ga lahko razdelimo. To je osnovno načelo, na katerem je zgrajen naš izpopolnjeni sistem nagrajevanja. Zainteresiranost proizvajalca v delovnih enotah se v bodoče ne bo omejevala le na uspeh lastne delovne enote, temveč tudi na uspeh celotnega kombinata. Zaslužek vsakogar mora biti odvisen od tistih činiteljev, na katere lahko s svojim delom vplivamo. Odvisnost zaslužka od dela posameznika, od dela delovne enote in od uspeha celotnega kombinata je z izpopolnjenim sistemom nagrajevanja zagotovljena. Čim več bo posameznik vložil dela na svojem delovnem mestu, tem več bo participiral. Čim večji uspeh bo pokazala delovna enota, tem več zaslužka bodo deležni člani delovne enote. Čim rentabilnejši bo kombinat, tem več bo za delitev za osebne dohodke in za sklade.

Soliden uvod v akcijo

(Nadaljevanje s 1. str.)

osvajanju elementov višje storilnosti, prešibkega poznavanja teh elementov pa pomanjkanja demokratizma v ekonomskih enotah in v zvezi s tem anarhičnega odnosa do delitve dohodka na škodo skladov in gospodarske moči podjetja, vse to je pokazalo težnje komunistov, da teh stvari ne gre več prepuščati stihiji, ampak jih je treba resno vzeti v roke, v koreninah idejno razčistiti in na tej osnovi ob izdatnem prispevku elementov neposredne samouprave postaviti na pravo mesto. Razprave so jasno pokazale, da problema storilnosti ne gre obravnavati le s stališča večje fizične angažiranosti proizvajalca, pač pa je to kompleksen problem, za reševanje katerega se mora usposobiti prav vsak proizvajalec, predvsem pa komunist, ki ne sme prezreti svojega mesta idejnega vodje v tem procesu.

Konference so se v prizadevanju, da na podlagi analize najdejo čim več rešitev za pomanjkljivosti iz preteklosti, spoprijele tudi z vprašanji napačnega pojmo-

IZRAČUN ZASLUŽKA

Zanima nas, kako bomo pravzaprav nagrajevani, ko bo naš zaslužek odvisen od že naštetih treh činiteljev: lastnega dela, uspeha delovne enote in rentabilnosti kombinata.

Izračun zaslužka bo približno enak, kot je bil doslej. Tudi posledje bodo delovna mesta ocenjena s točkami. Proizvodne delovne enote bodo tudi v bodoče imele cenike del. Mesečni obračun bodo proizvodne delovne enote izdelale kot doslej z množenjem proizvedenih količin izdelkov z ustrezno vrednostjo v ceniku in s seštevanjem teh zmnožkov. Novost pri vsem tem je, da obračun po ceniku ne bo izkazoval dinarjev kot doslej, ampak točke. Seštevki vseh točk po mesečnih obračunih proizvodnih delovnih enot in točk posameznikov iz neproizvodnih delovnih enot bo predstavljali kvoto točk celotnega kombinata. Ko bo na podlagi plačane realizacije izračunana vrednost točke za celoten kombinat, bomo vedeli, koliko so zaslužile proizvodne delovne enote po mesečnih izračunih in kolika je vrednost točke v neproizvodnih delovnih enotah. Vrednost točke posameznika v proizvodni delovni enoti se bo izračunala kot doslej, z deljenjem seštevka točk vseh posameznikov v delovni (Nadaljevanje na 3. str.)

nja demokratizma brez dolžnosti in odgovornosti. Ko pa so analizirale vzroke slabših uspehov dela v preteklosti, so odkrile pogost pojav strpnosti do negativnih pojavov. Analiza te slabosti, ki je ne gre podcenjevati, ko se zadovoljimo z mestom nevtralnega opazovalca, namesto da bi se z dejstvi, ki našemu družbenemu razvoju škodijo, spoprijeli z vso odločnostjo, je rodila vrsto sklepov, za katerih izvršitev se bomo morali z vsemi silami zavzeti.

Pestrost obravnavanih materialov, poglobljenost obravnave, konkretnost sprejetih sklepov pa nujnost nadaljnega prehajanja iz pozicij ugotavljanja na pozicije ukrepanja in doslednega izvajanja nalog, kar so konference v prvi vrsti poudarile, postavljajo sedaj po izvršenih konferencah pred komuniste mnogo odgovornih nalog. Te naloge smo sposobni izvesti, način, kako smo jih na konferencah obravnavali, pa nam zagotavlja, da bomo svojo sposobnost v polni meri angažirali in naše sklepe v celoti tudi realizirali.

Prvi korak je za nami

(Nadaljevanje z 2. str.)

enoti in obračunom po ceniku del (po novem, pomnoženem z vrednostjo točke kombinata).

Vzemimo kot primer izračun zaslužka Katarine Ferfolja iz delovne enote antipasta. Njeno delovno mesto je ocenjeno z 20.000 točkami. S prekoračevanjem norme in z nekaj nadurami je konec meseca zbrala 25.000 točk. Seštevek doseženih točk vseh delavk iz delovne enote antipaste pa recimo znaša 1.000.000 točk. Mesečna proizvodnja delovne enote antipaste, obračunana po ceniku del, pa izkazuje n. pr. 1.100.000 točk (v starem sistemu dinarjev).

Znotraj proizvodnih delovnih enot je pri obračunu treba najprej uskladiti vsoto točk, ki jo predstavlja seštevek točk posameznih delavcev, z zneskom točk, dobljenim na podlagi obračuna dosežene proizvodnje s cenikom del. Pri tem je odločilna dosežena proizvodnja oziroma znesek točk na podlagi dosežene proizvodnje. Ker v našem primeru točke na podlagi obračunane proizvodnje znašajo 10% več kot seštevek individualno doseženih točk, se točke vseh delavcev v delovni enoti povečajo za 10%. Katarina Ferfolja tako ne bo dobila obračunanih 25.000 točk, temveč 27.500 točk.

Če pa je znesek točk na podlagi obračunane proizvodnje manjši kot seštevek individualno doseženih točk, se individualno dosežene točke znižajo na raven točk po obračunani proizvodnji.

Do dinarskega obračuna točk pridemo na ta način, da na eni strani seštejemo točke vseh delovnih enot in ta seštevek delimo s kvoto osebnih dohodkov, ki izhaja na podlagi plačane realizacije.

RENTABILNOST POSLOVANJA

Povečanje naših osebnih dohodkov temelji po novem sistemu na povečanju rentabilnosti podjetja in povečanem delu posameznikov in kolektiva. Kako torej ukrepati, da zagotovimo zaželeno višino osebnih dohodkov?

Povečanje rentabilnosti se skriva v porabljenih sredstvih za nabavo osnovnih surovin, ki jih dobavljamo doma in iz uvoza. Pri nabavi moramo skrbeti za kvaliteto in ceno, pri predelavi pa za čim boljše izkoriščanje, čim boljši izplen.

Pri tem se ne moremo zanašati na povečanje cen naših izdelkov v tujini, ker naš izvoz predstavlja v svetovnem merilu le majhen del, ki je brez vpliva na svetovne cene. Tudi po zvišanju cen na domačem tržišču ne moremo in ne smemo stremeti, ker bi s tem delovali proti prizadevanju po ustavitvi cen v jugoslovanskem merilu.

Povečanje rentabilnosti se skriva tudi v omejitvi raznih stroškov, kot so: poraba električnega toka, vode, telefonskih stroškov, prevozov in potnih stroškov, pri drobnem inventarju in najrazličnejši embalaži itd., o čemer je bilo že večkrat govora.

Pomemben činitelj pri dvigu rentabilnosti je znižanje škarta. Z boljšo kvaliteto naših izdelkov si bomo zagotovili sloves solidnega proizvajalca in s tem prodajo naših izdelkov. Tudi tu je rentabilnost. Zvišati moramo produktivnost. Tu sta mišljeni pravilna razporeditev kadra in racionalna zasedba na delovnih mestih. Povečati je treba razgledanost našega kolektiva, uvajati avtomatizacijo in izboljševati tehnološke postopke.

Ob upoštevanju vsega navedenega, ki je pogoj dobrega ali slabega gospodarjenja, imamo vse možnosti, da s prizadevanjem vsakega člana kolektiva na svo-

jem delovnem mestu dosežemo večjo rentabilnost. Ze s tem, da samo za 1% povečamo naše prizadevanje za zniževanje stroškov, ustvarimo nič manj kot 84 milijonov, kar pomeni skoraj enomešalni zaslužek več v enem letu.

MEDSEBOJNI ODNOSI V NAGRAJEVANJU

Bodoče delo komisije za podeljevanje nagrajevanja je, da prouči pravilne vrednosti dela na posameznih delovnih mestih s pomočjo analitične ocene in uskladi oziroma korigira razmerje med delovnimi enotami s pomočjo cenikov v proizvodnih delovnih enotah in oceni delovna mesta v upravnih službah. Pri tem bo komisija potrebovala pomoč naših strokovnih služb in sodelovanje delovnih enot, da bo delo uspešno. Predvidevamo, da bo to trajalo dva do tri mesece.

Kolektiv kot celota naj vsa ta nakazana prizadevanja za boljši uspeh v gospodarjenju vzame kot edino možno pot, ki vodi k večjemu dohodku.

S sej delavskega sveta

Na 24. seji je delavski svet najprej poslušal obrazložitve, kako se izvajajo nekateri sklepi, ki so bili sprejeti na prejšnjih sejah. Za nekatere sklepe se je kasneje pokazalo, da so neizvedljivi, ker so nastale nepredvidene okoliščine, za kar so dali zadolženi člani kolektiva svoje obrazložitve.

Dograditev garsonjer nad skladiščem zelenjave v obratu »Iris« smo odložili zaradi nujnejših del zidarske skupine v proizvodnih oddelkih. Prvotno smo računali, da bodo te garsonjere končane že v decembru 1962, vmes so pa prišla nepredvidena dela v kotlovnici obrata »Iris«, ki so zavrla dograditev garsonjer. Po sedanjih predvidevanjih bodo te garsonjere urejene marca.

Ureditev prostorov za stanovanja na bivši farmi odpade, ker je oskrba z vodo drugačna, kot smo prvotno računali. Takrat, ko je bil sprejet sklep o adaptaciji te stavbe, smo domnevali, da je tamkajšnji izvir vode dovolj močan za potrebe stanovalcev v teh predvidenih stanovanjih. Sedaj se je pokazalo, da je izvir vode mnogo premajhen ter bi morali napeljati vodo iz glavnega voda Rižanskega vodovoda. Ta napeljava vode bi stala 12 milijonov, katerih pa ni na razpolago, zato urejanje teh stanovanj odpade vsaj za določen čas.

Glede na veliko porabo bele pločevine v naši proizvodnji in jo v celoti uvažamo, je tehnični direktor tov. inž. Bogomir Cotič obširno tolmačil, kje in kako bi se

dalo tu kaj prihraniti. Gre predvsem za uporabo cenejše vrste bele pločevine pri tistih artiklih, kjer zaradi tega kvaliteta ne bi trpela. Elektrolitska pločevina je cenejša kot toplo valjana, za nekatere artikke pa ju je treba vernirati, s čimer zopet izgubi nizka cena na svoji prednosti, ker se s tem pločevina zopet podraži. Vendar ta podražitev ni tolikšna in je ta pločevina še vseeno tako interesantna, da bomo proučili, kje bi jo lahko uporabljali.

Člani delavskega sveta so hoteli tudi vedeti, kaj je z izobraževalnim centrom, za katerega je bil sprejet sklep že nekaj sej nazaj. Pojasnjeno je bilo, da so na kasnejših sestankih, ki so bili izven kombinata, zavzeli stališče, da ni potrebno, da je v vsakem podjetju tak center za vsako ceno. Verjetno bo v Izoli nastalo nekaj skupnega, ali vsaj za več podjetij skupaj. Ta varianta bi vsekakor pocenila delovanje centra, zato čakamo dokončne odločitve.

Ozvočenje kombinata sicer še ne deluje, montaža je pa v zaključni fazi. Tudi novo delovno mesto je odobreno in naša razglasna postaja ali kakorkoli jo bomo že imenovali, se bo kmalu oglasila.

Kako poteka gradnja ribarnice v Ljubljani, je povedal šef kapitalne izgradnje inž. Gabrijel Cotič. Letošnja izredno huda zima je sicer gradbena dela na ribarnici zavrla, vendar pričakujemo, da bo do sezone vse gotovo. To-

(Nadaljevanje na 4. str.)

S sej delavskega sveta

(Nadaljevanje s 3. str.)

variš Cotic je tudi seznanil navzoče, da bomo dobili nov avto-klav za obrat »Argo« do 1. aprila letos. Izdeluje ga podjetje »Jedinstvo« v Zagrebu, služil pa bo za sterilizacijo predjedi.

Kako bo v bodoče z našo maloprodajo? Določeno je bilo, da bo dobil vsak član kolektiva nabavno knjižico, v kateri bo določeno, koliko naših izdelkov lahko kdo kupi. Samski člani kolektiva bodo lahko kupili za 1000 dinarjev mesečno, poročeni pa za 5000 dinarjev. Ako sta zaposlena iz ene družine dva člana ali več, bo dobil nabavno knjižico le eden. Knjižico bo smel koristiti in z njo prevzemati blago izključno tisti, na katerega se bo glasila, in ne njegovi svojci. Nabava ozimnice ni zajeta v teh kvotah, ki veljajo samo za naše proizvode. Z ozimnico se bomo oskrbeli tako, da bo vsak vnaprej naročil potrebne količine jabolk, krompirja, drv ali premoga. Ko bo blago prišlo, ga bo vsakdo dolžan prevzeti, kolikor ga je naročil, plačati in bo s tem v celoti odpravljen brez kakršnegakoli pogajanja ali spreminjanja prvotnega naročila. Ta ukrep glede maloprodaje je bil potreben zaradi brezobzirnega ravnanja in izkoriščanja nekaterih posameznikov, ki so skušali s preprodajanjem služiti denar, kar pa ni dovoljeno.

V skladiščih gotovih izdelkov se je zopet nabralo nekaj za odpis in delavski svet je potem, ko je odpis odobril, rekel še tole: »Skladiščnik je dolžan poskrbeti, da se vsi artikli, navedeni v seznamu za odpis, ločijo od ostalega materiala ter čimprej odstranijo iz skladišča. V bodoče bo materialno in disciplinsko odgovarjal za nastalo škodo na gotovih izdelkih, ako se ugotovi, da je ta nastala po njegovi krivdi. Komisija za kontrolo zaloga bo to ugotavljala pri svojih mesečnih pregledih.«

Zaradi poenotenega vodenja poslovnih sredstev in drobnega inventarja je delavski svet odločil, da se nekateri predmeti, ki jih je bivše podjetje »Riba« vodilo kot osnovna sredstva, prenesejo na drobni inventar. Skupna vrednost teh osnovnih sredstev, ki se prenesejo na drobni inventar, pa znaša 1.143.801 din.

Na 25. seji je delavski svet najprej poslušal poročilo komisije za razčiščevanje viškov in mankov ob letni inventuri. Komisija je ugotovila, da popis celotnega premoženja kombinata izkazuje za 46.119.145 din mankov in za 42 milijonov 857.311 din viškov.

Te razlike so nastale zaradi zamenj, lomov, kala in podobno.

Za vsako postavko posebej je komisija pojasnila, zakaj je razlika nastala in predlagala nekatere ukrepe. Po živahni razpravi je delavski svet sprejel tale sklep: »Prikazani primanjkljaji naj se knjižijo v breme izrednih izdatkov oziroma rezervnega sklada, viški pa v dobro izrednih dohodkov oziroma poslovnega sklada.

Uprava pomožnih delavnic naj uvede operativno evidenco nad elektromotorji ter uvede evidenčne številke na njih ter jih pritrdi tako, da ne bodo odpadale.

Ob združitvi mehaničnih delavnic naj se ustanovi posebno priročno skladišče za orodje, iz katerega bodo prevzemali orodje za uporabo na podlagi markic. Posebna strokovna komisija pa naj pregleda celotni drobni inventar in tistega, ki ga je preveč v uporabi, izloči in vrne v skladišče pomožnega materiala. Uvede naj se osebna zadolžitve inventarja in ne samo po oddelkih.

Komisija za raziskovanje viškov in mankov naj podrobno raziše primanjkljaje v skladiščih v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu in Splitu ter o tem poroča upravnemu odboru do 15. marca.

Razprava o inventuri je bila le uvod v obravnavanje lanskega leta zaključnega računa, ki ga je podal vodja GRS tovariš Zvonko Grahek. Ker je bila celotna bilanca razmnožena in dostavljena članom delavskega sveta ter ekonomskim enotam, je tu ne bomo ponavljali. Pri obravnavi tega računa je delavski svet pogrešal pregled rentabilnosti po posameznih ekonomskih enotah. Ta prikaz bi bil zanimiv zato, da bi natančno vedeli, koliko je katera ekonomska enota rentabilnejša od druge. Na končni rezultat lanskega leta poslovanja je močno vplivalo več činiteljev, ki so imeli svoj negativen vpliv na končni izid. Zelo važna značilnost za delitev dohodka v lanskem letu je, da smo lani začeli obračunavati dohodek po plačani realizaciji. To nam povzroča nekako omejitve dohodka, ker nam je priznan šele takrat, ko je blago prodano in plačano. Druga težka stvar je podražitev tune, saj nas pri celotni potrošnji 2.945 ton velja le razlika oziroma podražitev 287 milijonov dinarjev. Tretji negativen pojav v lanskem letu pa so bili povečani osebni dohodki, ki so se nasproti letu 1961 povečali za 19 odstotkov, s čimer je bilo porušeno razmerje med skladi in osebnimi dohodki. Ker so se osebni dohodki povečali bolj, kakor je bilo predvideno, je delavski svet sprejel sklep, da se razlika za dopuste, ki so bili izplačani v letu 1962 po doseženem povpreč-

ju v letu 1961 in predstavljajo razliko 13.959.483 dinarjev, ne izplačajo, tisti pa, ki so se jim osebni dohodki v lanskem letu zmanjšali nasproti letu 1961, naj razliko vrnejo. S tem je ostalo za sklade 132.224.672 dinarjev, kar bo delavski svet razporedil na eni prihodnjih sej. S tem je bila tudi potrjena izguba menze v znesku 5.982.373 dinarjev ter počitniškega doma v znesku 707.479 dinarjev, kar gre v breme osebnih dohodkov.

V tem času je imel delavski svet tudi izredno sejo, na kateri je odločil, da bomo poslali na mladinsko delovno akcijo na avtocesto štiri naše mladince za dobo dveh mesecev. V tem času bodo prejemali osebne dohodke, ki jim pripadajo sedaj na njihovih delovnih mestih, ako ima točka vrednost 1 dinarja. Na isti seji je bilo tudi določeno, da bo v počastitev praznika žena ves kolektiv prenehal z delom v soboto, 9. marca, ob 12. uri.

Na 26. seji je delavski svet obravnaval predlog za spremembo pravilnika o delitvi čistega ter osebnega dohodka. Ker pa je ta predlog še v obravnavi po ekonomskih enotah, bomo o njem poročali kasneje, ko bo potrjen. Trem kurjačem, ki so opravili izpit in si pridobili kvalifikacijo, se zviša število točk od 28.500 na 34.500 mesečno, kotlarnam pa se prizna potrebno število točk za kritje tega zvišanja. S tem je potrjena tudi nova sistematizacija delovnih mest, in sicer:

a) kotlarna Argo

	točk
1 vodja kurilnice	à 38.000
6 kvalificiranih kurjačev	à 34.500
5 priučenih delavcev	à 28.500

b) kotlarna Iris

	točk
1 vodja kurilnice	à 38.000
4 kvalificirani kurjači	à 34.500
4 priučeni delavci	à 28.500

Pri dodeljenih točkah je zajeto tudi nočno delo in se to ne obračunava posebej.

Sindikalna podružnica nudi v prodajo **VOJ TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK** znamke »RADIO-SON«. Do sedaj je bil v menzi obrata Argo. Izključna cena je 120.000 dinarjev; dobil ga bo najboljši ponudnik. Prednost imajo tisti, ki bi ga takoj plačali v celoti. Pisemne ponudbe sprejema tajništvo sindikata.

Izobraževanje in stroški

Delo izobraževalne službe se je v letu 1962 precej razširilo. Če sedaj pogledamo rezultat dela v preteklem letu, vidimo, da je bilo delo na tem področju uspešno. Na razne načine se je v preteklem letu izobraževalo 256 naših delavcev. Vidimo, da je to že lepo število ljudi, kateri so prišli do zaključka, da jim znanje koristi.

Največ delavk — 187 — je dobilo osnovno znanje o higieni obratov, prostorov, naprav, o higieni živil in o nalezljivih boleznih na tečaju higienskega minimuma, katerega organizira naše podjetje. Vendar smo ravno pri teh tečajih opazili, da nekatere delavke ne jemljejo ta tečaj resno in imajo vse mogoče izgovore, samo da ne bi hodile na predavanja. Vendar bi se morali vsi naši delavci zavedati, da so po zakonu dolžni napraviti tečaj in izpit. Ker samo delavec, ki je uspešno zaključil tečaj in izpit, lahko dela v živilski industriji. Poleg navedenega tečaja smo imeli še razne tečaje v podjetju in izven podjetja, tako strokovnega kot družbeno-ekonomskega in političnega značaja.

V letu 1962 se je pojavila tudi nova vrsta izobraževanja, ki je v prejšnjih letih nismo zapazili. To je izobraževanje na dopisni način, ali pa v večernih šolah.

Naši delavci se na omenjeni način šolajo predvsem na raznih srednjih strokovnih šolah. Izbrali so si dopisni način šolanja delavci, ki so redno zaposleni vseh osem ur in v popoldanskem času študirajo. Tak način šolanja je zelo naporen, vendar po končanem šolanju bodo le zadovoljni in ponosni, da so dosegli zadani cilj. Na ta način se šola 5 naših ljudi.

Poleg zgoraj omenjenega izobraževanja so se ljudje izobraževali preko Delavske univerze, kjer so obiskovali razne tečaje, tako je obiskovalo knjigovodski tečaj 9 ljudi, administrativni tečaj 6 ljudi, tečaj nemškega jezika 2 osebi. Precej ljudi je v preteklem letu opravilo tečaje in izpite za pridobitev kvalifikacije ali visoke kvalifikacije.

V podjetju smo že leta 1961 začeli s tečajem za pridobitev kvalifikacije iz živilske industrije, katerega smo nadaljevali v letu 1962. Ta tečaj bi moralo obiskovati 21 ljudi, kateriasedajo takšna delovna mesta, kjer se zahteva, da imajo določeno kvalifikacijo.

Vendar od vseh 21 ljudi je tečaj uspešno zaključilo z zaključnim izpitom le 6 tečajnikov, kateri so imeli voljo do tega, da si pridobijo nekaj znanja in pa seveda tudi interno kvalifikacijo. Izpite za pridobitev kvalifikacije

so opravili še 3 strojniki na ribiških ladjah, 4 električarji so opravili izpit za visokokvalificiranega električarja, 4 kurjači, 5 šoferjev, kvalifikacijo iz trgovske stroke je opravilo še 6 članov našega kolektiva, kvalifikacijo iz mehanične stroke si je pridobil 1 mehanik, izpit za kvalificiranega sodarja so opravili 4 sodarji, izpit za kvalificiranega varilca je opravil en član našega kolektiva. Izpit za brodovje so opravile 3 osebe, izpit za poslovanje v zunanji trgovini je opravila 1 oseba ter tri osebe so v letu 1962 hodile na tečaj za poslovanje v zunanji trgovini.

Tudi v tuja podjetja so šli naši delavci na izpopolnitve. Tako so iz ekonomske enote Litografije šli trije člani v Saturnus v Ljubljani na 3-tedensko specializacijo. Iz ekonomske enote glavne uprave in splošnega sektorja je šlo 7 ljudi na razne seminarje. Na teh seminarjih so se obravnavale teme, ki so bile za ljudi, kateri so se seminarja udeležili, precej važne.

Iz vsega tega vidimo, da je zainteresiranost naših ljudi za razne vrste izobraževanja precej velika. Želimo pa vsem, ki se bodo v letu 1963 izobraževali na kakršenkoli način, da bodo svoje na novo pridobljeno znanje znali pravilno in s pridom uporabiti na delovnem mestu. Ker namen izobraževanja je v tem, da svoje teoretično znanje, katerega si pridobi človek z obiskovanjem raznih tečajev, seminarjev, dopisnega šolanja itd., pravilno uporabi na delovnem mestu.

V letu 1962 bi lahko porabili za izobraževanje 11.289.130 din.

Vendar je bilo dejanskih stroškov 6.740.564 din.

Največji izdatki, ki bremenijo te stroške, so štipendisti, katerim smo izplačali 2.238.818 din za štipendije. Druga velika postavka je bila oskrbnina za ribiške vajence v znesku 710.620 din.

Stroški tečaja za brodovje so znašali 442.620 din. Stroški za tečaj higienskega minimuma so znašali 335.800 din. Tudi stroški za kurjaški tečaj in izpite so bili precej visoki, in sicer 478.459 din.

Ostale vsote, ki so se porabile za izobraževanje, niso bile visoke. Ker so bili skupni stroški le precej visoki, upamo, da ni bil ta denar zastoj porabljen in da se bodo investicije, katere vlagamo vsakodnevno v kadre, kmalu obrestovale.

Omejujmo stroške

Iz obračuna za lansko tromesečje je razvidno, da so nam v lanskem letu do oktobra režijski stroški občutno narasli. Posebno velja to za režijske stroške uslug. To povečanje gre sicer predvsem na račun povečanih cen uslug. Tako so nam poštni, telefonski in brzojavni stroški narasli od predlanskih 9.756.000 din na 15.374.000 din. Stroški plačilnega prometa so bili 1961 do tega obdobja 10.372.000 din, lani so se dvignili na 17.098.000 din. Reklamni stroški so se dvignili od 20.189.000 na 45.770.000 din, stroški za sejme pa od 2.970.000 na 4.413.000 din. Dnevnice in terenški dodatki v državi so se dvignili od 19.162.000 din, kolikor so znašali v enakem obdobju 1961, na 22.400.000 din lani. Dnevnice v tujini so se povečale od 1 milijona 202.000 din na 1.314.000 din. Vodni prispevek se je povečal od 10.595.000 na 14.789.000 din.

S sej upravnega odbora

Na 22. seji upravnega odbora so nekateri člani kolektiva poročali o službenih potovanjih, ki so jih opravili v zadnjem času, ter o uspehih teh potovanj. Ker je poročanje tov. Rajka Makovca o plasiranju naših proizvodov na zunanjem trgu zbudilo toliko pozornosti in zanimanja vseh navzočih, so se kar na seji dogovorili, da bi nam pripravil predavanje o prodaji naših proizvodov na zunanjih tržiščih. Na tem predavanju nam bo tov. Lucijan Leban govoril o nabavi uvožene tute. Upravni odbor je dalje obravnaval nekatere nejasnosti v našem pravilniku o izumih in o tehničnih izboljšavah ter imenoval komisijo, ki naj ta pravilnik še enkrat prouči in pripravi spremembe do 14. marca 1963. V komisijo so imenovani: Zvonko Gra-

hek, Miro Banovac, Leopold Rutar in Franc Pangeršič. Upravni odbor je potrdil pogodbo med upravo Delavske univerze v Izoli in kombinatom Delamaris. Po tej pogodbi bomo plačali Delavski univerzi 91.000 dinarjev šolnine za 13 slušateljev — članov našega kolektiva, ki obiskujejo sindikalno šolo. Ta šolnina bremenila sklad za izobraževanje kadrov. Potem ko je upravni odbor rešil nekatera personalna vprašanja, prošnje in pritožbe članov kolektiva, je imenoval v svet obratne ambulante nove člane, ki jih dirigira kolektiv. S tem so bili v svet obratne ambulante Delamaris imenovani: Slavko Demšar, Ema Štepančič, Draga Božič, Cirila Kocjančič in Ivo Radman. Ostali člani sveta so izven kombinata in jih ne voli naš kolektiv.

Naše bodoče naloge

Komisija za sestavo zaključkov občnega zbora sindikalne podružnice je pripravila, novoizvoljeni odbor pa potrdil naslednje smer-nice za bodoče delo.

V skrbi za delovnega človeka je treba izhajati izključno s stališča, da so osebni dohodki uskla-jeni z rentabilnostjo podjetja. Zato naj sindikalna organizacija skrbi, da bodo člani kolektiva po-zitivno vplivali na delitev sred-stev ter gospodarno izkoriščanje skladov. Vsi ukrepi samouprav-nih organov, predvsem pa tisti, ki zadevajo gospodarsko finanč-na vprašanja, naj se posredujejo kolektivu s potrebno obrazložit-vijo, da se zagotovi izvršitev, zdravo vzdruže in pravilno reagi-ranje znotraj kolektiva.

Proizvodne in finančne plane je treba obravnavati mesečno ter s predlogi sodelovati pri odstranje-vanju ovir in drugih pojavov, ki bi oteževali izvrševanje gospo-darskih nalog. Sindikalna organi-zacija naj skrbi, da bodo člani kolektiva seznanjeni ne samo z gospodarskimi plani, pač pa tudi z vsemi pogoji, problemi in teža-vami, ki spremljajo našo proiz-vodnjo.

Sistem nagrajevanja je treba še dalje izpopolnjevati ter ga prilagoditi potrebam podjetja, tako da bo pravilna stimulacija nudila zagotovilo, da bodo delovna me-sta zasedena s kvalitetnim ka-drom. Iz sistema nagrajevanja moramo izločiti vsa tista merila, ki ali niso stimulativna, ali ki bi povzročila na drugem mestu ško-do. Pri nagrajevanju je treba iz-hajati s stališča, da je pravilna stimulacija najučinkovitejše go-nilo, ki na najbolj human način aktivira vse sile in sposobnosti posameznika.

Pri obveščanju članov kolekti-va se je treba posluževati tistih sredstev in oblik, ki so kolektivu najbolj sprejemljive. Pri iskanju teh oblik moramo zlasti upošte-vati, da imamo opravka s pre-prostim človekom, ki je utrujen od dela, zato naj bo obveščanje izvedeno tako, da ga ne utruja, pač pa vedri. Sindikat naj skrbi, da bodo novice iz oddelkov, zla-sti pa pozitivni pojavi primerno popularizirani vsaj preko Našega glasa, po isti poti pa je treba tudi grajati in kritizirati vse škodljive pojave, predvsem kršenje delov-ne discipline.

Sindikalni odbori po ekonom-skih enotah naj posvetijo primer-no pozornost tudi starejšim delav-kam in delavcem, zlasti ob nji-hovih življenjskih jubilejih (50-letnice, 25, 30 ali 35 let dela, od-hod v pokoj).

Delavsko samoupravljanje bo-mo uspešno krepili predvsem v

smeri aktivizacije delavskih sve-tov po ekonomskih enotah. Tem bomo v bodoče morali nuditi več pomoči, kar naj bi bila ena od osnovnih skrbi sindikalnih odbo-rov po enotah. Ta skrb naj bi se izražala predvsem pri sodelova-nju in dajanju iniciative za skli-cevanje sej delavskih svetov po enotah, pri sestavi dnevnih redov, kakor tudi v pomoči pri izvaja-nju sklepov. Pomoč naj bo kon-kretna in ne samo v načelnih di-rektivah ter naj se nudi v toliki meri, kot je potrebno.

Pri izobraževanju kadrov bo-mo posvetili posebno skrb temu, da bomo vlagali sredstva v tiste kadre in strokovnosti, ki so kom-binatu potrebni, pri izbiri pa je treba upoštevati tiste interesen-

»Pokaži, kaj znaš«

V IZVEDBI IZOLSKE
MLADINE

Dne 28. III. 1963 se je predsta-vila pred polno dvorano kultur-nega doma v Izoli mladina z jav-no oddajo »Pokaži, kaj znaš«. Res je, da je bila oddaja premalo pripravljena in da so nekatere točke izvajalcev imele premočne spodrsaljake. Res pa je tudi, da je prav s to oddajo mladina poka-zala, da ima voljo do kulturnega izživljanja in da prav s to odda-jo upravičeno kliče po strokovni pomoči.

Mladinka Bruna Markezan je La Regina Margerita iz Shakes-pearovne tragedije Henrik IV. re-citirala tako dovršeno, da bi svo-je znanje lahko pokazala pred televizijsko kamero. Ob spremljavi kitare je Karmen Zorž pri-jetno zapela popevki Lora in Renato ter upravičeno zasedla II. mesto. Vojko Praček in Ivo Katič sta recitacije podala doživeto, le slednjemu k recitaciji ni bil pri-meren dodani komični prikaz, kar je očitno vplivalo na oceno, ki je bila skupna. Duhovit je bil sesta-vek Franceta Novaka »List iz dnevnika«, ki ga je sam napisal in prebral, ter dobro izveden skeč Gerolamo v izvedbi Mira Markezana. Po pripovedovanju je odpadlo nekaj točk gojencev glasbene šole, ki iz neznanih vzrokov niso nastopili. Pripom-niti je treba, da so bili nastopa-joči le dijaki raznih šol ter člani kolektivov Mehanotehnike in Gradbenika. Upravičeno se vprašujemo, na katerem področju se udeležuje mladina kombinata Delamaris?

Takih in podobnih mladinskih nastopov si še želimo, zato želimo mladini pri nadaljnjem delovanju kar največ uspehov.

te, ki imajo največ upanja, da bodo v kombinatu ostali trajno. Politika strokovnega izobraževa-nja mora biti zasnovana na per-spektivi kombinata, pri tem naj se upoštevata strokovni razvoj in rast sedanjih kadrov, štipendi-stov in novih potreb. Pri strokov-nih kadrih je treba paziti zlasti na to, da je strokovnost stimuli-rana v toliki meri, da je zago-tovljen priliv kadrov. Pri izobra-ževanju kolektiva se je pokazalo, da so posebno uspešni krajši se-minarji in predavanja iz posa-meznih področij naše dejavnosti, zato naj se ta oblika nadaljuje, ker je učinkovita — enostavna. Za politično izobraževanje članov našega kolektiva se bomo poslu-ževali tukajšnje večerne politič-ne ter sindikalne šole, skrbeti pa je treba, da bodo absolventi teh šol tudi kasneje svojim sposob-nostim primerno angažirani.

Za oddih in razvedrilo ne mo-remo računati samo z našim po-čitniškim domom, pač pa naj sin-dikat pripravlja še druge vrste razvedrila, kot so: skupinski iz-leti, obiski sejmov, razstav in pri-reditev. Tudi polurni oddih mo-ramo izkoristiti za fizično in du-ševno osvežitev. Pri rekreaciji je treba skrbeti predvsem za to, da bomo zajeli čimveč ljudi. Zato se poslužujmo tistih oblik, ki so za naše ljudi sprejemljive tudi s fi-nančne strani.

Pomoč socialno ogroženim čla-nom kolektiva naj se ne izraža samo z dajanjem denarnih pod-por, ki ranijo človekov ponos, pač pa je treba pomagati našim ljudem, da se odstranijo vzroki, ki pritiskajo na njihove razmere in življenjsko raven naših ljudi. Isto velja pri skrbi za delovno ženo, invalida, borca NOB ali za mladoletnika.

Mladini je treba omogočiti ko-ristno in zdravo veselje in vzgojo, obenem pa najti oblike in načine, ki so koristni in prijetni.

Razumeti moramo, da so se to-gi prijemi, oprti samo na discipli-no, zdavnaj preživeli in da sedaj-nji čas narekuje nove metode množičnega dela.

Delovni ženi je treba posvetiti več pozornosti, zlasti materam, in prisluhniti njihovem življenju in pogojem izven kolektiva ter stre-meti za tem, da bodo žene-delav-ke svojo enakopravnost lahko tu-di uveljavljale.

Kot doslej bodo tudi v bodoče vzdrževali tesne stike z družbeno političnimi organizacijami in or-gani oblasti izven podjetja oziro-ma v komuni ter preko članov kolektiva, ki so v teh organih iz-vajali politiko in sklepe teh, ob-enem pa vnašali in uveljavljali po tej poti tudi naše predloge.

Porast proizvodnje ribjih konserv

Proizvodnja ribjih konserv se je po vojni naglo večala, največji vzpon pa smo dosegli po letu 1957. Tega leta je bilo namreč v Jugoslaviji proizvedeno 10.500 ton, v letu 1961 pa že okrog 20 tisoč ton ribjih konserv. K tako velikemu porastu je doprinesel svoj delež tudi naš kombinat, ki je v povojnem času, t. j. od leta 1946 do vključno leta 1960, desetkrat povečal proizvodnjo ribjih konserv. Tu so misljene tista podjetja, ki tvorijo današnji kombinat. K povečanju proizvodnje ribjih konserv v Jugoslaviji so prispevale večje kapacitete in zgraditev devetih novih tovarnov, tako da jih imamo sedaj v Jugoslaviji 29. Tolikšne kapacitete pa odpirajo nov problem

oziroma večajo že znane težave z nabavo nekaterih surovin. Domači povprečni ulov rib je znašal v letih 1955 do 1961 okrog 19.800 ton letno, medtem ko se je v letu 1961 dvignil na 25.000 ton. Lanskoletni ulov je bil slabši od predlanskega.

Jugoslovanski ribolov krije komaj polovico potreb konzervne industrije, zato je druga polovica v Jugoslaviji predelanih rib iz uvoza. Uvažali smo predvsem tunino in palamido. V zadnjih letih smo uvozili do 11.000 ton rib na leto. Ta uvoz pa nas veže z uspehom ulova tudi v drugih državah, ki je pogoj za cene, ki se formirajo za ribe na svetovnem tržišču ter imajo močan vpliv na rentabilnost kon-

servne industrije pri nas. V lanskem letu ni bil slab ulov samo na Jadranu, pač pa tudi v drugih morjih, zaradi česar je cena tunini tako porasla. To je dobilo svoj epilog v naših zaključnih bilancah. Za osamosvojitve glede oskrbe s surovinami za našo industrijo je bilo sproženih že več variant. Ena od teh je, da bi tudi jugoslovanski ribiči odšli na lov na visoko morje. Prvi so šli v to akcijo ribiči podjetja »Jadran«, rezultati pa še niso znani.

Naša industrija je zelo pomembna zaradi tega, ker 95% celotne proizvodnje ribjih konserv izvažajo. Ta izvoz se je v zadnjih letih povečal od 4.000 ton na leto na 18.000 ton v letu 1962, vendar tudi s to količino predstavljamo le 4% izvoženih konzerviranih rib na svetovno tržišče. Naši izdelki in kvaliteta naših konserv so na svetovnem tržišču priznani ter uživajo ugled.

V minulem letu je jugoslovanska konzervna industrija izvozila za 2,82 milijarde deviznih dinarjev izdelkov. To bi bil pomemben prispevek v našem izvozu, če ne bi bilo treba hkrati odšteti 1,94 milijarde dinarjev za uvožene ribe, olje, belo pločevino in kositer. Po tem odbitku pa je čista vrednost našega izvoza okrog 900 milijonov deviznih dinarjev. Ker izvažamo pretežno v države s konvertibilno valuto, je izvoz ribjih konserv za našo devizno bilanco pomemben, narekuje pa rešitev oskrbe z reprodukcijskim materialom iz domačih virov.

Prekrški in kazni

V letu 1962 je sodnik za prekrške pri Občinskem ljudskem odboru v Izoli vzel v precep 716 grešnikov, ki so se pregrešili proti odlokom in predpisom, ki veljajo v naši komuni ali v vsej državi.

To število prestopnikov je nekaj večje od lanskega leta in sicer za 61 primerov, vendar to povečanje prav gotovo ni poslabšanje stanja, pač pa večji nadzor nad izvajanjem zakonov, predpisov ter odlokov in pa izpopolnjevanje službe, ki bdi nad izvajanjem zakonitosti. Od vseh prijav je bil v 148 primerih postopek ustavljen, največkrat zaradi pomanjkanja dokazov ali pa je bilo predpisom zadoščeno preden je prišlo do obravnave, zaradi zastaranja, pregonov, zaradi umika prijave in raznih drugih vzrokov.

Največ se jih je pregrešilo zoper prometne predpise, saj je 57% prestopnikov te vrste. Tem sledijo kršilci javnega reda in mira, kršilci gospodarskih predpisov itd. Vozniška dovoljenja so bila odvzeta za dobo 2 mesecev trem šoferjem, za dobo 3 mesecev 23 šoferjem, enemu pa je bilo odvzeto to dovoljenje za vedno.

Raznih kazni je bilo izrečenih 426, med kaznovanimi so pa tudi trije mladoletniki in sedem tujih državljanov. Vsota vseh plačanih denarnih kazni znaša 1.316.300 din, kar je 264.400 din več kot v letu 1961. Za rešetkami pa je 11 prestopnikov presedelo skupno 146 dni zaporne kazni.

Da je največ prekrškov v cestnem prometu, je razumljivo, saj so Izola in obe sosedni občini turistična področja in vse kaže, da je letna sezona tudi sezona cestno

prometnih prekrškov, pri katerih so sodelovali tudi turisti in izletniki.

Pri kršilcih javnega reda in mira je največkrat vzrok pijača. Občani, ki poslušajo opolnoči ali še kasneje »arije« z ulic, si zelo želijo občinski odlok, ki bi nalagal gostincem, kdaj morajo zapirati lokale. Ker pa tega ni, so gostje postreženi tudi takrat, ko popita pijača škoduje njim in javnemu redu in miru.

Pri zapiranju doz

»NAŠ GLAS« izdaja kolektiv konzervne industrije »DELAMARIS« Izola — List ureja uredniški odbor: Tihomil Javoršek, Avgust Brezavšek, Zvonko Grahek, Tomaž Pavlič, inž. Gabrijel Cotič, Emil Pugelj, Vili Može, Savo Kapelj, Miro Banovac, Miro Strancar, Ludvik Ferk in Ado Makarović — Odgovorni urednik AVGUST BREZAVŠEK, Izola, Brkinska 10 — Tiska tiskarna CZP Primorski tisk v Kopru.

Dopolnitev zakona o zdravstvenem zavarovanju

Zvezna ljudska skupščina je v letu 1962 sprejela dopolnitev zakona o zdravstvenem zavarovanju, ki je objavljen v Uradnem listu FLRJ št. 53/62.

S tem zakonom se uvaja obvezna kontrola bolezenskih dopustov. Kontrola bolezenskih dopustov organizirata komunalni zavod za zdravstveno zavarovanje in gospodarska organizacija (podjetje). Kontrolo opravljajo posebni uslužbenci komunalnih zavodov in gospodarskih organizacij. Kontrolor podjetja kontrolira tiste bolezenske dopuste, ki jih plača podjetje, zavodov kontrolor pa tiste bolezenske dopuste, ki jih plača zavod. Lahko pa zavodov kontrolor opravlja tudi kontrolo ostalih, če obstaja takšen sporazum med komunalnim zavodom za socialno zavarovanje in podjetjem.

Uslužbenci, pooblaščenici za kontrolo bolezenskih dopustov, imajo z dopolnilom zakona odgovornejšo nalogo in večje pravice, kakor so jih imeli do sedaj. Če bo kontrolor ugotovil, da zavarovanec, ki mu je zdravnik odobril zdravljenje in okrevanje doma, krši bolniški red, to je da dela taka dela, ki otežkočajo zdravljenje oziroma s svojim ravnanjem nasprotuje

zdravnikovim navodilom in tako zavlačuje usposobitev za delo, bo kontrolor ustavil izplačevanje nadomestila za osebni dohodek s pismeno odločbo, ki jo bo izdal na kraju samem. Zakon določa, da mora kontrolor izdati odločbo v dveh izvodih oziroma v toliko izvodih, kolikor prizadetih mora obvestiti, to je prizadeto osebo, izplačevalca nadomestila, obratno ambulanto.

Odločba, ki jo izstavi pooblaščenici kontrolor, je izvršljiva takoj. Zavarovanec, ki je z odločbo prizadet, pa lahko v treh dneh od dneva, ko je prejel odločbo, vloži pritožbo na plačevalca nadomestila, ki je lahko podjetje ali komunalni zavod za zdravstveno zavarovanje. Na vsako pritožbo je plačevalec nadomestila dolžan izdati pismeno odločbo po redni poti. Preden pa plačevalec nadomestila izda odločbo, se mora obvezno o primeru posvetovati z zdravnikom, ki je odobril bolezenski dopust. Zoper to odločbo pa lahko potem prizadeti zavarovanec uporabi vsa običajna pravna sredstva.

Če zavarovanec ni podal v 3 dneh zahteve, da odloči o stvari organizacija oziroma podjetje ali komunalni zavod ali pa v prime-

ru, ko je postala redna odločba, ki jo je izdala organizacija o ustavitvi izplačevanja nadomestila, pravomočna, odloča o ponovnem izplačevanju nadomestila osebnih dohodkov organizacija ali komunalni zavod na zahtevo zavarovanca. To je, da zavarovanec ponovne pride k zdravniku, ki odredi ponoven bolniški stalež in s tem v zvezi tudi izplačevanje nadomestila — seveda v primeru, če zdravnik meni, da so prenehale delovati škodljive okoliščine, zaradi katerih je bilo ustavljeno izplačevanje nadomestila.

Iz navedenega vidimo, da so določbe zakona o kontroli bolniških dopustov zelo stroge. Pred nas se postavlja s tem zakonom nova delovna dolžnost, to je organiziranje posebne službe, ki ji je treba na eni strani zagotoviti učinkovitost v smislu namena zakona, po drugi strani pa poskrbeti, da se ta služba ne bi izrodila v nepotrebno nadlegovanje zavarovancev.

Zato bo predvsem važno, da bodo pooblaščenici kontrolorji v vsakem primeru objektivni. Ti kontrolorji bodo morali sodelovati v ozki povezavi s socialno-kadrovsko službo.

Da se bo mogla kontrola bolezenskih dopustov pravilno odvijati, bodo morali tudi zdravniki tesno sodelovati s pooblaščenimi kontrolorji. Predvsem bodo morali zdravniki ob odobravanju bolezenskih dopustov poskrbeti, da bodo kontrolorji in bolniki točno seznanjeni z odredbami zdravnika o načinu življenja med zdravljenjem, to je zlasti, ali ima zavarovanec odobren izhod in v katerem času, ali sploh ne sme delati med bolezenskim dopustom, ali pa lahko opravlja le lažja oz. gospodinjstva dela itd.

Samo na ta način bo pooblaščenici kontrolor za kontrolo bolezenskih dopustov v konkretnem primeru presojal, ali je zavarovanec kršil bolniški red

Boleznine v lanskem letu

Po podatkih iz našega računovodstva je bilo v minulem letu izplačano za boleznine 38.101.000 dinarjev. Od tega je bilo izplačano za boleznine do 7 dni 7.160.000 din., za boleznine nad 7 dni pa 30.941.000 din. Ti stroški so za 10.261.000 din. večji kakor 1961, ko smo plačali za obe vrsti boleznin 27.840.000 din.

To povečanje stroškov za boleznine pa ni vzrok povečane boleznine v toliki meri, kot je razlika v stroških, pač pa je velik del stroškov v povečanih dohodkih, ki se odražajo tudi v prispevkih za socialno zavarovanje.

Porast izgubljenih dni zaradi nezgod je velik, in smo prišli od 2561 dni v letu 1961 na 4121 izgubljenih dni v letu 1962. K povečanju izgubljenih dni zaradi nezgod prispeva povečano število nezgodnih primerov in pa daljše okrevanje, saj je predlanskim prišlo na eno nezgodo 6,9 dneva, lani pa pride 11,5 dneva.

Boljšje stanje nam prikaže število obolelih in pa izgubljeni dnevi zaradi obolenj, saj smo v letu 1961 izgubili 51.468 dni zaradi obolenj, lansko leto pa 41.380 dni. Ta podatek je razveseljiv, zlasti če upoštevamo, da je bilo v minulem letu več zaposlenih kot prejšnje leto.

K izboljšanju zdravstvenega stanja so prav gotovo prispevali

preventivni ukrepi, saj je bilo v lanskem letu plačano za sistematizirane preglede 4.246.600 din., za prve preglede pa 1.151.500 din.

Z uvajanjem novih ukrepov, ki jih je prinesel s seboj nov predpis o finansiranju socialnega zavarovanja, bodo prav gotovo »prizadeti« vsi tisti, ki bi se hoteli z bolniškim staležem okoriščati na ta ali drugačen način.

Pregled boleznin po mesecih pa kaže, da je le največ obolenj v poznem poletju in jeseni in ne v zimskem času, kot bi normalno pričakovali.

KONTROLA BOLNIKOV

I. »Je paron doma? Leži?«

II. »Ne, je šu u Izlu pu špuntu!«